

Actualiteiten gewasbescherm

Jaarlijks komen er nieuwe gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar en verdwijnen er ook middelen omdat de toelating vervalst. Dit heeft gevolgen voor de bestrijding van ziekten, plagen en onkruiden in vaste planten. DLV Plant heeft voor BloembollenVisie de belangrijkste ontwikkelingen voor komend seizoen op een rijtje gezet.

Tekst: Wilco Dorresteyn (gewasbeschermingspecialist DLV Plant) en Kees Pastoor (adviseur vasteplantenteelt DLV Plant 0172-212827)
Foto's: DLV Plant

Net als andere jaren zijn er ook afgelopen jaar weer een aantal wijzigingen in het beschikbare gewasbeschermingsmiddelenpakket. Dit heeft gevolgen voor de bestrijdingsstrategie dit seizoen. Eén belangrijke wijziging is dat Aliette niet meer mag worden toegepast in vaste planten en boomkwekerijgewassen. Bij de herregistratie van dit middel is de toelating ingeperkt tot uitsluitend de onbedekte teelt van aardbeien en de teelt van witlof op water. Aliette werd in de vasteplantenteelt veelvuldig ingezet tegen valse meeldauw en wortelrot. Voor dit seizoen moeten vasteplantentelers op zoek naar alternatieven. Gelukkig zijn deze er. Vorig jaar heeft Previcur Energy een derdenuitbreiding gekregen. Het middel (werkzame stoffen propamocarb en fosetyl) mag worden toegepast tegen valse meeldauw in onder meer rozen, Buddleja, Veronica, Iberis, Gaillardia, Parthenocissus, Vitis, Viola, Galium, Geranium, Hebe, Delphinium, Echinops, Helichrysum en zonnebloemen. Ook kan bijvoorbeeld Daconil worden ingezet tegen valse meeldauw. Een alternatief tegen wortelrot is het gebruik van Fenomenal. Dit middel heeft een toelating ter bestrijding van wortelrot in de containerteelt van vaste planten en boomkwekerijgewassen. Fenomenal bevat twee werkzame stoffen namelijk fosetyl-aluminium en fenomen. De eerste zat ook in Aliette. Voor bloemisterijgewassen onder glas en containerteelt van boomkwekerijgewassen is ook Ridomil Gold nog een alternatief.

SCHIMMELBESTRIJDING

Naast valse meeldauw zijn echte meeldauw, bladvlekkenziekte, roest, dradenschimmel (Rhizoctonia) en grauwe schimmel (Botrytis) belangrijke schimmelziekten in de teelt van vaste planten. Voor de bestrijding van deze schimmelziekten zijn er ten opzichte van afge-

lopen jaar geen wijzigingen. Wel is het een aandachtspunt voor de praktijk om regelmatig het ene middel af te wisselen met een middel uit een andere chemische groep om resistentie te voorkomen. Tegen echte meeldauw kan preventief worden gespoten met een middel uit de groep van de strobilurinen. De middelen Ortiva, Flint en Kenbyo behoren tot deze groep. Ze hebben een zeer brede preventieve werking en werken ook op diverse bladvlekken, valse meeldauw en roest. Bij een beginnende aantasting kan goed worden gespoten met Frupica. Dit is nog een relatief nieuw middel dat tevens goed werkt tegen Botrytis. Bij een aantasting kan worden gespoten met middelen uit de chemische groep van de ergosterol-biosyntheseremmers namelijk Baycor Flow (alleen onder glas

toegelaten) of Folicur. Afwisseling is mogelijk met Nimrod Vloeibaar, dat ook tot een geheel andere groep behoort. Tegen roest kan worden gespoten met Tilt, Daconil, Folicur en strobilurinen. Daarnaast mag in de teelt van Alcea en Hypericum ook Corbel worden ingezet. Tegen bladvlekken wordt in de praktijk veelal gespoten met Daconil, Folicur, Ortiva, Flint, of Kenbyo. Relatief nieuwe middelen zijn ook Mirage Plus, Spirit en Switch. DLV Plant heeft de werking van deze middelen onderzocht tegen onder andere Phoma-bladvlekken in lavendel op de Proeftuin van Holland in Boskoop. De middelen kwamen daar goed uit het onderzoek naar voren. Tegen grauwe schimmel in de snijteelt van pioen wordt Collis geregeld toegepast. Dit middel heeft toelating voor de bedekte en onbedekte teelt van snijbloemen en bloembolgewassen. Frupica, Switch en Teldor kunnen ook goed worden ingezet net als de oude vertrouwde middelen als Rovral en thiram.

INSECTEN EN SPINT

Bij de bestrijding van plagen als bladluis, cicaden, witte vlieg, taxuskever en spint zijn er ook enkele ontwikkelingen die aandacht vragen. Sommige vasteplantenkwekers mengen Suscon door in hun potten om schade van larven van de taxuskever (gegroefde lapsnuitkever) te voorkomen. Voor dit middel is een afleverter-

Voor onkruid is een beperkt aantal middelen inzetbaar. Mechanische bestrijding wordt hier alleen maar belangrijker

ning voor vasteplantenteelt

mijn vastgesteld tot 30 juni 2011 en een opgebruiktermijn tot 31 december 2011. Dit betekent dus dat telers op zoek moeten naar een alternatief. Eén van de opties is het doormengen van Bio1020 in de potgrond. Dit is een product dat bestaat uit gedroogde rijstkorrels met daarop de schimmel *Metharizium anisopliae*.

‘Onkruidbestrijding blijft een knelpunt’

Als eieren, larven, poppen of volwassen kevers in contact komen met de sporen van deze schimmel worden ze geïnfecteerd en gaan ze dood. Wel is een goede doormenging een aandachtspunt. Een ander alternatief is het inzetten van aaltjes tegen de larven van de taxuskever aangevuld met het spuiten van Steward in het seizoen tegen volwassen kevers. Voor de spintbestrijding moeten telers er rekening mee houden dat Torque gaat verdwijnen. Een andere ontwikkeling is het inzetten van roofmijten tegen spint. Ook op vasteplantenbedrijven buiten biedt deze methode perspectief. Zo zijn afgelopen jaar onder meer goede praktijkervaringen opgedaan bij moerplanten van *Vinca* met het inzetten van de roofmijt *Amblyseius californicus*. De roofmijten hielden de spint goed onder controle, waardoor de teler beduidend minder hoeft te spuiten.

LUISBESTRIJDING

Admire wordt in de vasteplantenteelt veel ingezet tegen bladluizen en cicaden. In de media zijn de laatste tijd diverse berichten verschenen over Admire en bijensterfte. Hierover is veel discussie. De deskundigen spreken elkaar tegen over de oorzaken van bijensterfte in Nederland. Los van deze discussie is het voor vasteplantentelers wel belangrijk om rekening te houden met bijen en hommels. Admire heeft namelijk een bijengevarenteken op het etiket en mag daarom niet worden toegepast in bloeiende gewassen of op percelen met bloeiende onkruiden. Hetzelfde geldt voor Actara, dat tot dezelfde chemische groep behoort als Admire. Middelen als Calypso en Gazelle behoren ook tot deze chemische groep namelijk de CNI's, maar zijn niet schadelijk voor bijen en hommels. Telers kunnen beter kiezen voor deze middelen, omdat ze wel zijn toegelaten in bloeiende gewassen. Ook zijn ze veiliger voor natuurlijke vijanden. Die kunnen helpen om bladluizenpopulaties onder controle te houden waardoor spuiten soms niet eens nodig is. Ook Teppeki is wat dat betreft een goed alternatief.

Om cicaden in bijvoorbeeld *Salvia* te bestrijden is nu Movento toegelaten

Dit bladluismiddel is veilig voor bijen en hommels, natuurlijke vijanden en heeft een lage milieubelasting. Movento is een nieuw middel tegen bladluizen in de onbedekte teelt van vaste planten. Movento behoort tot een nieuwe en andere chemische groep als de CNI's: Admire, Actara, Gazelle en Calypso. Movento werkt volledig systemisch. Bladluizen en ook cicaden en witte vliegglarven die aan het blad zuigen worden gedood. Vanwege de systemische werking is een goede opname door de plant noodzakelijk. Pas Movento daarom alleen toe op goed groeiende gewassen. Verder moeten telers er rekening mee houden dat het middel traag werkt. Pas na één tot twee weken wordt het effect zichtbaar. Movento mag niet worden toegepast in bloeiende gewassen.

ONKRUID

Onkruidbestrijding blijft een knelpunt. Het middelenpakket was afgelopen jaren al beperkt en daar komt voor komend seizoen weinig verandering in. Het wordt zelfs moeilijker doordat de toelating van Antiekiek is ingetrokken. Antiekiek heeft een aflevertermijn tot 23 april 2011 en een opgebruiktermijn tot 23 oktober 2011.

Het middel wordt in de vasteplantenteelt ingezet ter bestrijding van lastige wortelonkruiden als akkerkers (gele kiek), akkerdistel en akkermelkdistel. Ook het middel MCPA bestrijdt lastige onkruiden, maar MCPA heeft alleen een toelating op tijdelijk onbeteeld land, op akkerlanden en op permanent onbeteelde terreinen. Daarnaast mag het middel pleksgewijs op taluds van watergangen en droge slootbodems.

Vasteplantentelers zijn voor komend seizoen aangewezen op mechanische onkruidbestrijding. Daarnaast kan in de zomerperiode ook Goltix worden ingezet. In een aantal vaste planten is hiermee goede ervaring. Goltix heeft naast bodemwerking ook contactwerking op onkruiden in het jonge stadium. Bij aanwezigheid van grassen kunnen selectieve grasremmiddelen als Aramo en Fusilade Max worden ingezet. DLV Plant en PPO Bomen voeren momenteel onderzoek uit met herbiciden uit andere sectoren met het doel deze toegelaten te krijgen in de teelt van vaste planten en boomkwekerijgewassen. Dit moet op termijn de mogelijkheden om onkruid te bestrijden

Resumé

Voor de teelt van vaste planten is een gevarieerd pakket gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar. Elk jaar is het pakket echter aan veranderingen onderhevig. Wilco Dorresteyn en Kees Pastoor van DLV Plant zetten de belangrijkste wijzigingen op een rij.